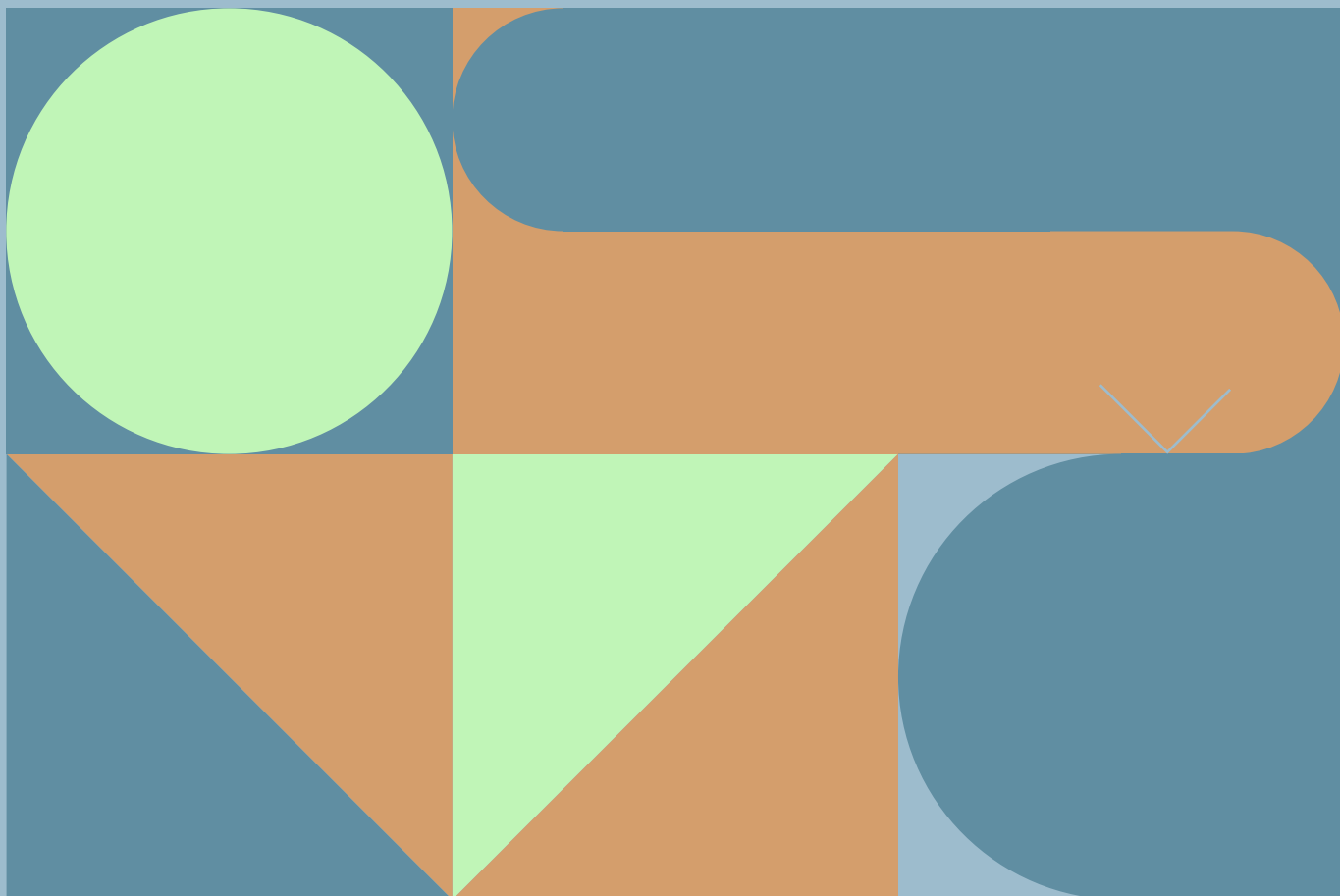




Nemocenské pojištění: praktický průvodce pro pojištěnce a OSVČ

Martin Škurek

Tento manuál je určen všem umělcům–OSVČ, kteří jsou ekonomicky aktivní a chtějí mít jasno v tom, jak funguje nemocenské pojištění. Dozvíte se, jaké máte nároky, jak se počítá výše dávek a co jejich výši ovlivňuje.

Cílem manuálu je pomoci pojištěncům i podnikatelům lépe se orientovat v systému nemocenského pojištění a správně uplatnit své nároky.

Co je potřeba vědět?

→ 04

Rozhodná čísla

→ 06

Co je potřeba vědět?

I → Ve kterých zákonech hledat?

- v zákoně č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění
- v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení

II → Co je cílem nemocenského pojištění?

Cílem je pojistit následky některých sociálních událostí ekonomicky aktivních osob, např. při dočasné pracovní neschopnosti, karanténě, při ošetřování člena domácnosti nebo během těhotenství a mateřství.

III → Co se z nemocenského pojištění vyplácí?

Vyplácejí se dávky nemocenského pojištění, tj. v případě OSVČ nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, otcovská poporodní péče, dlouhodobé ošetřovné a ošetřovné.

IV → Nárok na dávky nemocenského pojištění

Nárok na ně vzniká splněním zákonných podmínek, a to účastí na nemocenském pojištění a splněním dalších podmínek podle zákona o nemocenském pojištění.

V → Účast na nemocenském pojištění

Účast na nemocenském pojištění je u OSVČ dobrovolná. OSVČ je účastna nemocenského pojištění, pokud se přihlásila k účasti na něm a platí pojistné alespoň v minimální výši a ve stanovených termínech.

VI → Kdo je osoba samostatně výdělečně činná?

Osoba, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost sama nebo při výkonu samostatné výdělečné činnosti spolupracuje, ukončila povinnou školní docházku a dosáhla alespoň 15 let věku.

VII → Co je výkonem samostatné výdělečné činnosti?

- výkon umělecké nebo tvůrčí činnosti
- výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění (např. zprostředkovatelů kolektivních smluv podle autorského zákona)

VIII → Jak se samostatná výdělečná činnost dělí?

Rozděluje se na hlavní a vedlejší. Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce vykonávala zaměstnání.

Rozhodná čísla

I → I. pravidlo

S účastí na nemocenském pojištění je spojena povinnost odvádět pojistné na nemocenské pojištění.

II → II. pravidlo

U pojistného na nemocenské pojištění nejde o zálohu, ale o přímé pojistné. Při neuhrazení nebo jen částečném uhrazení pojistného dochází k zániku pojištění.

III → III. pravidlo

Pojistné na nemocenské pojištění se vypočte jako 2,7 % z vyměřovacího základu. Pojistné na nemocenské pojištění je splatné od prvního do posledního dne kalendářního měsíce, za který se platí.

IV → IV. pravidlo

Pojistné na nemocenské pojištění si lze v době jeho splatnosti navýšit a tím si v zákonem stanoveném rozpětí zvýšit vyměřovací základ pro výpočet případné dávky nemocenského pojištění.

V → Minimální pojistné

Minimální pojistné na nemocenské pojištění se vypočte jako 2,7 % z minimálního vyměřovacího základu, který v roce 2025 činí 9 000 Kč. Minimální pojistné pro rok 2025 tedy činí 243 Kč.

VI → Maximální pojistné

Maximální pojistné je dáno jako 2,7 % z maximálního vyměřovacího základu, který je určen tímto způsobem:

Maximální měsíční základ je určen ve výši částky rovnající se průměru, který z určeného vyměřovacího základu na posledním přehledu o příjmech a výdajích připadá na 1 kalendářní měsíc výkonu činnosti, přičemž k přehledu staršímu 3 let se nepřihlíží.

Určeným vyměřovacím základem je celková částka, ze které je za daný kalendářní rok stanoveno pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

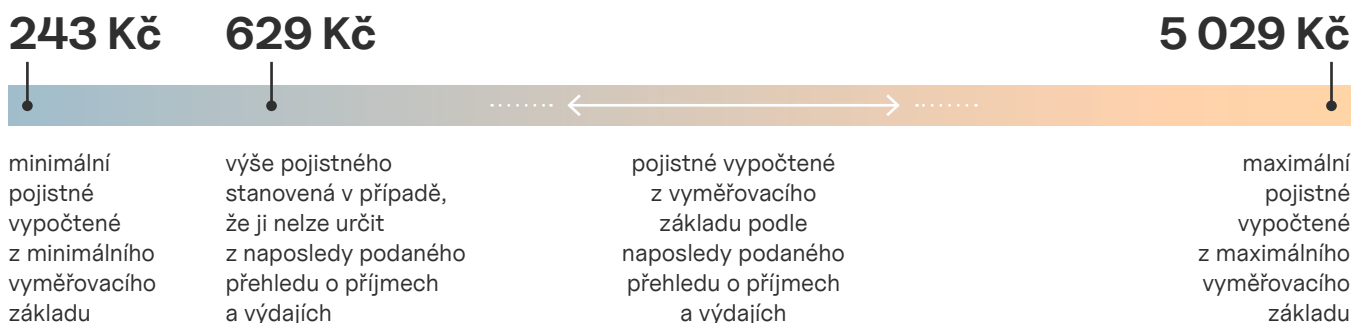
Toto maximum lze případně navýšit umělým zvýšením vyměřovacího základu na [přehledu o příjmech a výdajích](#). V tom případě se ale musí ze zvýšeného základu platit i vyšší pojistné na sociální zabezpečení.

Pojistné na nemocenské pojištění nesmí překročit částku 5 029 Kč, tj. 2,7 % ze všeobecného maximálního měsíčního vyměřovacího základu 186 228 Kč.

VII → Další pravidla

Nelze-li maximální měsíční základ z naposledy podaného přehledu o příjmech a výdajích určit, rovná se tento polovině průměrné mzdy platné pro daný kalendářní rok.

Polovina průměrné mzdy v roce 2025 přitom činí 23 279 Kč, tzn. platbu pojistného na nemocenské pojištění ve výši 629 Kč měsíčně (2,7 % z 23 279 Kč).



(hodnoty platné pro rok 2025)

VIII → Shrnutí

Pojistné na nemocenské pojištění OSVČ se tedy stanoví

bud'

podle příjmů a výdajů minulého roku,

nebo

částkou 629 Kč měsíčně.

Poznámka

Zdrojem pro tento manuál jsou příslušné právní předpisy a informace uvedené na webu **České správy sociálního zabezpečení** (<https://www.cssz.cz/>) v sekci *Životní situace*.



Tento manuál vznikl za podpory projektu Komplexní výzkum a podpora rozvoje kulturních a kreativních průmyslů v Olomoucké aglomeraci, reg. č.: CZ.02.01.01/00/23_021/0008382 spolufinancovaného Evropskou unií.

Grafická úprava — Jiří Vaněk / Carton Clan.

Tento návod je zveřejněn pod veřejnou licencí CC-BY.



Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY